

Eleki Krónika – 2007. szeptember

Ismét zsbonganak a gyerekek...

Elröpült a nyár és ismét benépesedtek az iskolák épületei, tantermei. Mindenki kipihente magát, szórakozott, utazott, üdült a néha forró nyárban, és most elkezdődött a tanítás, az új tanév. Elsőként a Dr. Mester György Általános Iskolába látogattunk el. Itt a tanévnyitó ünnepségre szeptember 3-án de. 8 órakor került sor. Pelle László igazgató úr köszöntötte az egybegyülteket és külön üdvözölte Pluhár László polgármester urat. Ezután felkérte Brandt Antalnét igazgatóhelyettes asszonyt, ismertesse a 2007/2008-as tanév rendjét, feladatait. A csökkenő gyermek-létszám miatt a tanítás két telephelyen folyik ezután, a polgári iskolából átjöttek az osztályok a volt gimnázium épületébe, így az a telephely a tanítás szempontjából megszűnt. Megtudtuk azt is, hogy az előbb említett épületnél sikeres önkormányzati pályázaton elnyert összegből – hatalmas felújítási munkák folytak a nyáron. Elkészült az épület hátsó felének a teljes külső hőszigetelése, a nyílás-zárók cseréje, valamint az egész épület belső festése, fűtésének korszerűsítése. Belépve a tantermekbe, öröm látni, hogy hideg-meleg vizes, folyékony szappanos kézmosási lehetőség is van a pedagógusok és az ott tanuló gyerekek számára. Példás rend és tisztaság fogadja az ide belépőt, mindezért dicséret illeti a kivitelezőket és az iskola dolgozóit, akik igyekeztek mindent megtenni azért, hogy a szeptemberi tanév kezdése zökkenőmentes legyen. Az új tanévet 440 tanuló kezdte meg. Az önkormányzati döntést figyelembe véve el kellett végezni a létszám-leépítést is és így 35 kinevezett dolgozó, 2 szerződéses alkalmazott és 2 óraadó irányításával kezdődött el a tanítás. 9 alsós osztály, 12 felsős osztály, valamint 5. és 6. osztályokban egy-egy napközis csoport kezdte el a munkát az új tanévben. Kívánjuk, hogy jól induljon az év, és az előző tanévhez képest ismét vegyenek részt minél több tanulmányi és egyéb versenyeken, a legügyesebb tanulók és az őket felkészítő tanárok. A következő állomás a Román Általános Iskola volt. Itt is szeptember 3-án de.

8 órakor indult el a tanév, az iskola napsütéses udvarán. Nisu Cornel igazgató úr köszöntötte a résztvevőket, külön szeretettel a tanulókat. Az iskola működési költségei az állami támogatásból biztosítottak a 2007/2008-as tanévre is. Tájékoztatást kaptunk arról, hogy 23 tanulónál, 6 pedagógus és 1 óraadó végzi majd a pedagógiai feladatokat az iskolában. Az osztályok összevontan működnek. Kiemelte azt igazgató úr, hogy minden nevelő beszéli a román nyelvet. Ez pozitívumként könyvelhető el. Két tanár elment az iskolából, sikerült a helyüket betölteni a tanév kezdésére. Egy napközis csoport is működik. A nyár folyamán elvégezték a szükséges karbantartási, felújítási munkálatokat, Lukács László vezette városgazdálkodási csoport tagjai. Tiszta tantermek fogadták a visszatérő tanulókat és az őket tanító pedagógusokat. Mi is kívánunk jó tanévkezdést.

Nádor Mária

Tanévnyitó

2007. szeptember 3-án az eleki középiskolában is megkezdődött a tanév. Zámbó András, a Harruckern János Közoktatási Intézmény igazgatója elsőként köszöntötte a gyulai, eleki és szabadkígyósi telephelyen működő oktatási intézmény vezetőit, illetve a jelenlévőket. Majd utána az igazgató beszédében kiemelte, hogy a mostani tanévkezdéskor többen meglepődhetnek azon, hogy az idén egy új nevű és több intézményt magában foglaló iskolában kezdődik meg a tanítás. Ennek az oka részben pénzügyi, illetve racionális, mely nem egyedi, hanem az országban is van rá több példa. Szólt a célokról is, vagyis meg kell felelni a III. évezred elvárásainak, vagy másként fogalmazva: a mában megfelelni a jövő elvárásainak. Nem csak sikeresnek kell lenni, hanem értékesnek is /Einsteinre utalva/. Fontos a nyelvtanulás is. Több szakmát kell megtanulni, hogy könnyebben lehessen elhelyezkedni. Jól ki kell használni a lehetőségeket. Mindenkinek tisztelni kell a pedagógusokat, illetve az intézményi dolgozókat is. Legvégül az igazgató kezét fogott a

tanulmányaikat idén kezdő diákokkal. Ugyanazon a napon a levelező tagozaton Singer Ferenc igazgatóhelyettes köszöntötte a 9. és 11. osztályos diákokat, beszélt a változásokról, és sok sikert kívánt az iskolakezdéshez.

Rapajkó Tibor

Látogatás a Leimen Községi Házban

A Békés-Csongrád Megyei Iskolaegyesületek szervezésében három napos, értékes továbbképzésre került sor, 2007. szeptember 7-9. Gyulán. A pályázaton elnyert pénzből finanszírozott továbbképzésre Ausztriából és Romániából /Resiczabányáról/ érkeztek tanárok, akik az általános és a középiskolákban tanítják a német nyelvet. A csak németül lezajlott előadásoknak az volt a célja, hogy ápolják a német szót, terjesszék és mélyítsék azt.

Elhangzott az is, hogy nemcsak az iskolákban próbálják elnyomni a németet, de az államfők nagy része is már az angol szót tartja fontosabbnak. A továbbképzési csoport tagjai a 3.napon Elekre látogattak, ahol Reisz György, a Német Kisebbségi Önkormányzat képviselője fogadta őket a Leimen Községi Házban. Itt tartott részükre előadást arról, hogyan alakult ki Elek település neve, majd Strifler József, az Eleki Németek Egyesületének tagja beszélt a régi elekiek állattartásáról és földműveléséről. Délelőtt 10 órától kétnyelvű szentmisén vettek részt a vendégek, a római katolikus templomban. A misét Tótsi Bálint plébános úr celebrálta, mely alatt német énekek is elhangzottak. Ezután a kiüzetési emlékhely megtekintése következett, majd még visszatértek a német közösségi házba. Végigjárták a szépen berendezett tájszobákat. Mivel idő hiányában a temetőbe már nem tudtak kijutni, itt a házban beszélt Reisz György a temetőben kialakított régi sírkövek emlékhelyéről, hogyan gyűjtötték azokat össze, mikor volt az avatásuk. Ezután a vendégek elbúcsúztak és visszaindultak Gyulára, ahol a további program folytatódott.

Nádor Mária

Az Állatok Világnapja

1991 óta Magyarországon is minden évben október első vasárnapján tartják az Állatok Világnapját. Ez a nap az olasz katolikus rendalapító Assisi Szent Ferenc ünnepéhez kapcsolódik. Már a XIII. század elején azt hirdette, hogy mindent szeretnünk kell, ami körül vesz minket, legyen az élő vagy élettelen. Ma az állattartás két formája alakult ki. A gazdasági okból, élelmezési célra tenyésztett állatok, valamint a „szeretetből” nevelt kedvenc háziállatok tartására korlátozódik. A gazdasági célból tartott állatok esetében talán nem ártana, kultúráltabb körülmények között szállítani az élelmezési célra szánt állatokat, hiszen út közben a törődés, rossz útviszonyok és a nem megfelelő szállítás következtében sok állat pusztul el, agyontapossák, csontjuk törik. A szeretett háziállatokra pedig olyan tekintetben kellene oda figyelnünk, hogy ne engedjük őket elkóborolni, ne rakjuk ki az utcára, ha már meguntuk a jelenlétüket, hiszen egy egész életen át felelősek vagyunk kis házi kedvenceinkért.

Az Eleki Állat- és Környezetvédő Egyesület Mahátma Gandhi üzenetével hívja fel a figyelmet az állatok védelmére: „Egy nemzet nagysága és erkölcsi fejlettsége híven tükröződik abban, ahogyan az állatokkal bánik.”

Eleki Természet és Állatvédők Egyesülete

Szabó Katalin: Örökké

A tűzes, tört szív immár örökké halott,

de most összeáll és újra égni készül...

Évek teltek el s madárdalt nem is halott,
de az erdő kórusa ismét felépül.

Ám a kék égen rég más felhők úsznak már, s fojtó virágillat az áerben csapong.

A nagy, kemény hegyek hóba öltöztek már,
s kukorékol egy-egy kakas a dombokon.

Beleremeg rögtön, majd süllyed álmába,
keserű álmába a megrázkódott táj...

Az út erén haladva, a szívhez járva,
egyre jobban kínoz az erdélyi határ....

Imitt-amott régi vízesés folydogál,
de ismeretlen habok zúgnak testében.

S régen megnőttek a fagyermek már,
törzsük vastag, de ugyanaz egészében.

A bokrok karjai már reszketve nyúlnak
az úton ballagó hűlt társaság felé.

Kopott– néhol sáros–, mégis arany út az,
csak némán vezet Erdély szívének felé.

Én is hallgatok... Testem már hideg, megtört,
csak egy-egy pici, kósza lángocska lobban
újra és újra szívemben... De nincs erő,
már kiégett a láng, el is alszik nyomban.

Ismerek mindent, hiszen e táj bennem él,
de már a napfény is más, betolakodó.

Oh, itt oly nagyon hontalanul fúj a szél,
s a fák susogásában idegen a szó.

Keresve keresem azt a drágakövet,
amit a holt szív éhsége örökké vár;
amely pár éve nyomtalanul elveszett,
de megnőtt a fű is és nem találok már.

Berlini továbbképzés

2007. július 28-tól augusztus 18-ig az eleki középiskolából Pereg Gábor és felesége a berlini Prolog Nyelviskola /www.prolog-berlin.de/ által szervezett német nyelvi továbbképzésen vettek részt, amit a Közoktatási Minisztérium is támogatott. /Ezen a továbbképzésen a világ több országából érkező diákok és nem nyelvtanárok vettek részt, Békés megyéből csak a Perei házaspár!/
Berlinbe úgy lehetett eljutni, hogy még tavasszal, április 18-án Budapesten egy nyelvi tesztet kellett kitölteni, és akik ott megfelelték, utazhattak Németországba. A Prolog az egykori Nyugat-Berlinben található, és már 20 éves múltja van, de manapság a világ több országában is jelen vannak. Nem csak világnyelveket oktatnak, hanem pl. lengyelt, svédet is, de magyart nem! A mostani júliusi-augusztusi továbbképzésen 70-en vettek részt, akiket négy csoportba osztottak be a hatékonyabb tanulás céljából. Először Berlinben is nyelvi tesztet kellett megoldani, és az ottani

eredmények alapján tanulhatták a résztvevők a németet. A tanárok nagyon kedvesek voltak, mert pl. csak dicséret volt! Mindenkit rá tudtak venni arra, hogy használják a német nyelvet. Volt bőven idő arra is, hogy Berlinnel megismerkedjenek. A szállás magánszemélyeknél volt, de még a házaspárok is elválasztották egymástól, azért hogy rá legyenek arra kényszerítve, hogy csak németül beszéljenek.

Rapajkó Tibor

Jeles napok szeptemberben

A hónap régi magyar neve: SZENT MIHÁLY HAVA, de MÉRLEG HAVÁNAK is nevezik.

Szeptember 1. -- Egyed napja

E napon kezdődik a búza, másutt a rozs vetése. Ilyenkor fogják hízóra a disznót, ha karácsony táján le akarják vágni.

Szeptember 8. -- Kisasszony napja

Szűz Mária születésének napja. Már a XI. század óta számon tartják ezt a napot. Nagyon kedvelt búcsúnap. Máriapócon ez a nap nagy ünnep. Egyes helyeken ekkor kezdték el a gabona vetését. Kisasszony napjára virradó éjszaka, vagy kora hajnalban a vetni való gabonát kitették a harmatra, hogy az „Úristen szentelje meg.” Ez a nap volt sokfelé a cselédek szolgálatba lépésének ideje. Ilyenkor kezdték a dióverést. Fecskehajtó Kisasszonynak is nevezték, mert sok helyen úgy vélték, hogy ezen a napon indulnak útra a fecskék. Az e napi ritkaszemű eső csapadékos időszakot jósol.

Szeptember 12. -- Mária nap

Szűz Mária neve napja, máig kedvelt névünnepe. A hagyomány szerint 1683-ban Bécs ostroma alatt Lipót császár a passauai Mariahilf kegyképe előtt imádkozott a győzelemért.

Köszöntsük egy rigmussal a Máriákat:

„Valahányat ugrik mókus az erdőben,
Valahányat dalol madár a mezőben,
Valahányat csörren csörgő patak vize,
Kedves Máriánkat, annyi áldás érje.”

Szeptember 15. -- Hétfájdalmú Szűzanya napja

Mária anyai fájdalmára való emlékezés. Költészetünk egyik legrégebbi emléke, az Ómagyar Mária-siralom is tanúsítja ennek a kultusznak a régiségét.

Szeptember 21. -- Máté napja

Máté apostol és evangélista emléknapja. Máté hetében vetették a búzát. A vetés nagy szakértelmet kívánó férfimunka volt. A gazda megszentelte a vetőmagot, tiszta ruhába öltözött, szóltanul tette meg az utat a gabonaföldig. Vetés közben tilos volt káromkodnia. Miután végzett magasra dobta a vetőabroszt, hogy nagyra nőjön a gabona.

Szeptember 29. -- Szent Mihály napja

Szent Mihály arkangyal ünnepe. A hagyomány szerint Ő a túlvilágra költöző lélek kísérőtársa. Ezzel függ össze a halottszállító saroglya – Szent Mihály lova – elnevezése. E nappal megkezdődött az ú.n. kifsarsang ideje, a lakodalmak őszi időszaka. Mihály-nap, a név gyakorisága miatt kedvelt névünnepe. E nap után kezdték a kukoricát törni. A Szent György napkor legelőre hajtott állatokat ilyenkor hajtották haza. Ez a nap a pásztorok elszámoltatásának időpontja is volt.

Sokféle, időjárással kapcsolatos szólás, közmondás ismeretes Szent Mihály-napra vonatkozóan. Egyes vidékeken úgy tartották, ha a fecskék még nem mentek el Szent Mihályig, akkor hosszú őszre lehet számítani. A pásztorok az állatok viselkedéséből jósoltak az időjárásra. Ha Szent Mihály éjszakáján a juhok vagy a disznók összefeküdtek, hosszú, esős telet vártak, ellenkező esetben enyhét.

Nádor Mária

A Tomassichokról

Az 1930-as évek elején Lökösházáról az eleki római katolikus temetőbe helyezték át a báró Tomassich család maradványait. A sírkő ma is őrzi az egykori családtagok neveit.

A régebbi térképeken még szerepel a Báró Tomassich -major neve is, amely nem messze Lökösházától található, szerencsére még most is Magyarországon! Kik voltak a Tomassi-chok? Erre most már nem nehéz válaszolni, mert pl. a család egyik leszármazottja ma is Eleken él. /Lökösháza 1949-ig Elekhez tartozott./ Az eleki Gál Gábor azon kérdéssel fordult ezen sorok írójához, hogy miért nem foglalkozik az Eleki Krónika a Tomassichok-kal, Varjassyakkal, illetve a Gaálokkal. A válasz erre az volt, hogy nem volt tudomásunk arról, hogy élnek utódok pl. Eleken. A személyes találkozás egyértelműen azt eredményezte, hogy az elmondott, de a mai elekiek számára szinte teljesen ismeretlen családtörténet méltó arra, hogy mindenki megismerje! Gál Gábortól a következőket tudtuk meg: Tomassich Miklós 1808-ban kapott bárói címet, a felesége Edelsbacher Antónia volt. A család horvát eredetű, eredeti nevük Mogorovics. Nekik hét gyermekük született, köztük Júlia, a többiek azonban sajnos meghaltak! Júlia Lenkiss Gergelyhez ment feleségül, az ő leányuk, Lenkiss Gizella lett dr. Varjassy Gyula felesége. Az ő leányuk Varjassy Lenke, aki Dr. Gaál Jenőhöz ment feleségül, akinek köszönhetően maradt magyar kézen Elek, és Lökösháza az I. világháború után! Nekik nem született gyermekük. Dr. Varjassy Béla szintén Dr. Varjassy Gyula testvére volt, az ő fia pedig Varjassy Lajos /1879-1946/ aki Párizsban született, és aki bekerékpározta Nyugat-Európát a boldog békeidőben. Neki három leánya született, köztük Lenke is, ők már nem csak Lökösházán, hanem Eleken a Tompa Mihály utcában is éltek. Tőlük vettek el mindent, illetve jogtalanul bűnhődtek származásuk miatt! 1990 után nem kívántak visszaszerezni semmit sem!

Varjassy Lenke első férje volt Donnert Bonifác, aki egy híres cirkuszos családból származott. Gál Gábor elmondta azt is, hogy a Varjassyak 1685-ben kaptak nemességet csejtei előnévvel. Valószínűleg ez a család is horvát eredetű, hisz eredeti nevük Vranovits volt. A Varjassyak is az 1841-ben épült Tomassich-majorban éltek. A kastélyukat később lerombolták, még egy fénykép sem maradt róla. A Varjassyak Trianon előtt kb. 600 holdon gazdálkodtak Gál Gábor, Varjassy Lajos dédunokája, lelkes családfakutató is, aki részben folytatja az elődök életformáját, hisz maga is gazdálkodik, munkahelye pedig az EVI Kft., ahol tévés és internetes szolgáltatások zavartalanságáért dolgozik technikusként. Tervei közt szerepel emléktábla-avatás az elődök tiszteletére Eleken, illetve az egykori családi kastély helyén. /Ezek nagyon szép és tisztességes dolgok, melynek egy demokráciában nincsenek különösebb akadályai, csak élni kell a lehetőségekkel!/ A Tomassichokról interneten is sokat lehet olvasni, sőt van ilyen honlap is: www.tomassich.hu. A Varjassyakról a következő számban is olvashatnak.

Rapajkó Tibor

Ismét eltávozott Valaki...

Újra szegényebbek lettünk itt a földön. Egy szeretetreméltó, kedves személy távozott az égi mezőkre. Kettős kötelék fűzött Hozzá, mivel Ő volt a legjobb barátnőm Édesanyja, és Ő pedig az én Édesanyám legjobb barátnője volt. Így duplán fáj az elvesztése, a hiánya...

Ki is volt Ő tulajdonképpen?: Gáspár Lászlóné Torday Adél. Erdély szerelmese volt, hiszen ott látta meg a napvilágot, 1913-ban, Lupényban. Pedagógus családba született és ez a légkör annyira meghatározó volt számára, hogy Ő is ezt a pályát választotta. Tanított Szebenben, Lupényban, Szilágyillésván, Magyarfenesen. Az első világháború után hontalanná vált, sok százezer honfitársa mellett. 1947-ben a maradék Kis-Haza befogadta őket. Az anyaországban először Kétegyházán helyezkedett el, onnan pedig Elekre vitt az útja, ahol a leghosszabb ideig tanított. A Román Iskolához került, itt anyanyelvi szinten oktatott. A tanítványai rajongtak érte, mert nem hangerővel, hanem szeretettel tartott rendet az osztályában. Egy-egy ünnep közeledtén, Ő írta a

színdarabokat, melyeket azután a gyerekek bemutattak, a szülők nagy örömeire. Verseket, meséket is írt. Féltve őrzöm azt a dolgozatát is, melyet Elek község fejlődéséről írt, 1964-ben. A templom toronyból indítja a történetét, felülről gyönyörködve az alatta elterülő eleki tájban. Nemcsak irodalmi véna csörgedezett ereiben, hanem a különleges rajzkészsége már kisgyermek korában megmutatkozott. Felőttként sok kedves festményt készített, de ezek az alkotások egy-egy híres festő munkáinak az élethű másolatai voltak. Az én falamon is díszleg egy, kedves emlék most már Tőle. Saját készítésű akvarelljei néhány szívéhez kedves barátjának a falát díszítik. Két leányát különös gondoskodással felnevelte – egyedül. Őket a szépre, a türelemre, a másik ember tiszteletére tanította. Leányai megajándékozták unokákkal, akiket rajongásig szeretett és mindegyiket megtanította – 3 hét alatt – olvasni, a „fonomimika” módszerével, Megírta unokái élettörténetét – családregegy formájában. Halálhírére, beszélgetésbe elegyedtem egy volt kolleganőjével. A beszélgetésünk közben az alábbi nagyon pozitív kép alakult ki bennem. Íme a vallomás: „Széles látókörű, végtelen művelt, nagyon humánus, mély érzésű embernek ismertem meg Őt. Sokoldalú volt, különösen az irodalomban és a képzőművészet területén volt otthon. Több nyelven beszélt: a magyar mellett románul, németül és kicsit franciául is. Szerette az embereket, nem volt személyválogató, a szegény emberekkel ugyanúgy szót értett, mint a jobb módúakkal. Jó viszonyban volt a kollégáival, soha nem volt irigy senkire. Nem volt anyagias, sokat lehetett tanulni Tőle – felnőttként is.” – eddig a vallomás. Én is ittam az elbeszéléseit, amikor Édesanyámhoz eljött látogatóba. Általában mindig a szeretett Erdélyről beszélt átfűtött érzélemmel, a Havasok titkairól, vagy a korondi meseszép cserepekről.

Életében mindig közel volt Istenhez, Tőle kért és kapott mindenhez segítséget. A sok nyomorúság és szenvedés mögött is meglátta az Ő arcát, ezért tudott továbbjutni, -- 94 éven keresztül -- a földi élet göröngyös útvesztőiben. Élete utolsó éveit Ildikó leányánál töltötte, aki óvó-védő szeretetével, és férje segítségével gondoskodott Édesanyjáról, amíg Isten magához szólította, 2007. július 11-én. Búcsúzóul az egyik saját verse sorait kölcsönzöm, melynek címe: Ima

„Uram add, hogy amíg élek,
Mindig meglássam a szépet,
Hegyoldalón zöldellő fenyőt,
Patak szélén a szitakötőt.
.....
Maradjak az csak aki voltam,
Névtelen senki szélbeszörtan...”

Szepes Mária, a nemrégiben elhunyt íróny így vall az elmúlásról: „nincs halál, mindig csak továbblépünk.” Adélka néni is csak „továbblépett” és mi még lépdélhetünk utána addig, míg egyszer utolérjük...

Nádor Mária

A terrorista szalmonella, a gonosz coccusok, és a gyilkos tífusz, avagy a baktériumok alvilága
Mottónk: „A baktériumok alapvetően jók, de vannak közöttük rosszak is (kórokozók), hasonlóan az emberi társadalomhoz, ahol szintén élnek bűnözők. Céлом az, hogy a baktériumok „alvilágának” néhány gonosztevőjét és fenegyerekét némileg felismerhetővé tegyem, ezzel minimális segítséget nyújtva ahhoz, hogy minél kevesebben feküdjenek kórházi ágyon infúzióra kötve, illetve ne kerge birkaként forogjanak az árnyékszéken, hogy vajon testük melyik nyílásával célozzák meg azt (hányás, hasmenés). A baktériumok az egész Földön megtalálhatóak. Nagy részük ártalmatlan, sőt HASZNOS! Körülvesznek minket földön, vízben, levegőben. Egy gramm talajban 40 millió baktérium van, felszíni vízben hasonlóan. Segítenek a nitrogént megkötni, a szennyvizet tisztítani, sőt antibiotikumot/!/, és más szerves anyagot is állítanak elő. Az emberi testben tízszer annyi baktérium van, mint sejt. Ezért kell csak a rossz bacikat irtani a jókat nem. Leginkább a bőr

felszínén és az emésztőrendszerben vannak.

A baktérium görög szó, maga az élőlény szemmel nem látható, néhány mikron nagyságú. Így a holland Leeuwenhoek úrnak mikroszkópot kellett barkácsolnia 1674-ben, hogy elsőnek megpillanthassa őket. Ily módon kerültek a szószeres értelemben látóterünkbe ezek a mikrobák. Bár a jó és ártalmatlan baktériumok rengetegen vannak, mi foglalkozzunk néhány alvilági egyeddel, bűnszervezettel. Mint a rendőrség nyomozunk, azonosítsuk őket, zárjuk börtönbe, tegyük ártalmatlanná kórokozóinkat! Mint a bűnözésben itt is a legfontosabb a megelőzés! A kórokozó baktériumok elleni harcban, pedig soha ne felejtsük el, hogy az antibiotikum nem estélyi ruha, amit egyszer-kétszer veszünk fel csillogni, villogni, hanem munkaruha, amit mindennap fel kell venni /a kezelés szerint, bevenni/, különben nem csak magunknak m i n d e n k i n e k ártunk! Remélhetőleg megfogadják orvosuk, gyógyszerészük tanácsát, mindannyiunk érdekében!

(Sorozatunk első részét az Eleki Krónika októberi számában olvashatják.)

Huszár Gabriella

Akik visszatértek...

Szomorú és egyben örvendező napra emlékezett a Német Kisebbségi Önkormányzat és Egyesület a Leimen Községi Házban, augusztus 5-én. 60 éve annak, hogy az ukrainai „malenkij robotra” elhurcoltak hazaérkeztek a pokolból. Ők legalább túléltek, nem úgy, mint azok a társaik, akik már a vagonokban, vagy a lágerekben lelték halálukat. Akik már soha többé nem láthatták meg az „édes, drága Magyarországot”, ahogy egy gyomai deportált írta egyik versében, 1945. április 14-én. A megemlékezésre személyesen kivitt meghívó hívta az emlékezőket, akik szép számban meg is jelentek, idős koruk ellenére.

Elsőként kétnyelvű szentmisén vettek részt, majd átvonultak a Leimen Községi Házba, ahol szépen megterített, színes virágtalakkal feldíszített asztalok várták már őket. Csendes beszélgetés után rövid ünnepi program következett. Először felcsendült a magyar, majd a magyarországi németek Himnusza. Azután Niedermayer Ernő, a Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke köszöntött mindenkit, de név szerint üdvözölte, Tolnai Pétert, a Békés megye Nemzetiségi, -Vallásügyi, -Ifjúsági és Sport Bizottságának elnökét, Pluhár László polgármester urat, Elek város első emberét, alpolgármester-asszonyt, Dr.Heim Lajosnét, Joschi Ament urat, a németországi eleki Heimatkomitee elnökét, és Tótsi Bálintot, az eleki római katolikus templom plébánosát. Az üdvözlés után egy vers következett, „Egy rab magyar imája” címmel, melyet Gémes Nikolett tolmácsolt, nagy átéléssel. Ünnepi köszöntőjében Pluhár László polgármester úr azt hangsúlyozta ki, hogy soha többé ne legyen háború, ne legyen elhurcolás és ne legyen kiűzetés! Külföldről érkezett Joschi Ament elnök úr, aki elmondta megemlékező gondolatait és köszöntötte a jelenlévőket. Aki a szavait lefordította, felesége Rita Ament volt. Ismét egy vers következett, melynek az volt az érdekessége, hogy olyan személy mondta el, aki szintén megjárta a poklok-poklát, Reisz György. Ő ennek a megemlékezésnek a megálmodója is volt. Az asztalokon lévő gyertyák lángjai a haza nem térőkért égtek, rájuk is emlékezve. A rövid megemlékező műsort követte a gazdag, többfogatós ünnepi ebéd. Elfogyasztása után lehetőség nyílt arra, hogy egy-egy visszaemlékezést megörökítsen az ELEKTV munkatársa, aki az egész napi programról felvételt készített, és erről majd DVD készül. Három emlékező: Hack Antal, Reisz György és Zimmermann Ferenc „élményeit” hallották a résztvevők, közben Zimmermann Ferenc gombos harmonikával és néhány énekes hangú segítségével pergő ritmusú hangulatot varázsolt. Alig fogyasztották el az ebédet a vendégek, kávé és finom friss rétes került az asztalokra. Halk beszélgetés hallatszott csak a teremben, az egy lágerbe kerülők igyekeztek megtalálni a beszélgetőtársat, volt miről beszélni, volt mire emlékezni! Hirtelen ötletként az eleki kötődésű, Zimmermann Ferenc, az Eleket ábrázoló festményeit hozta el Békéscsabáról. A folyosón elhelyezett kamara kiállítás képei színesítették a rendezvényt. Az autodidakta festő e rövid bemutatkozásával igyekezett úgy ábrázolni Eleket, ahogyan azt Ő látja,

ahogy érzései vezérelték.

A rövid ismertetőjének a végén a következőket kívánta a jelenlévőknek: „Isten éltesse Önöket, egészségben még nagyon sokáig!” Festményein fő motívumként szerepel az eleki templom. Azt hiszem, sok-sok hazatérő szemében könny csillant meg, amikor elsőként a magasba ívelő katolikus templom-tornyot megpillantotta, a 60 évvel ezelőtti hazatéréskor. Később egy kisebb delegáció felkerekedett és elhelyezték koszorúikat a Hősök kertjében lévő, II.világháborús emlékhelynél. A csodaszép, élő virágból készített asztali díszek kikerültek a temetőbe, a hősi halottak sírjára. Megható, szomorú emlékeket felidéző nap volt ez az augusztus 5-i. A szívekben már ott élt a megbocsátás és a hitbeli békesség reménye és az a mérhetetlen öröm, hogy Ők legalább hazatérhettek és még most is emlékezhetnek arra, a mindenki számára nagyon szomorú eseményre.

Nádor Mária

Horváthné Ibolya: Bánat, vagy ...?

Fáj a szívem, úgy sajog,
lelkem mélyéről buzog.
A fájdalom, mely úgy tüzel,
paraszával megsebez.

Arcom forró, lázam van,
szívemben nagy a bánat.
Kezem fáradt, lábam gyenge,
felejténék, de már nem megy.

Napról-napra összegyűl,
álmomban is elvegyül.
Sajgó szívem irt keres,
segítsetek emberek!

Jó szót adok bánat helyett,
kértek belőle emberek?
Ha már fölraktározatok,
másoknak is adjatok.
Ezer bánatért egy jó szót,
s nem lesz többé szívem sajgó.

FELHÍVÁS

Az Eleki Németek Egyesülete elkezdte egy városi fúvós zenekar szervezését. Ennek érdekében az első találkozóra, szeptember 15-én került sor, a Leimen Községi Házban. A megbeszélésre eljött 8 zenész-jelölt és azok szülei is. Várják továbbá azoknak a személyeknek a jelentkezését – korhatár nélkül, - akik valamilyen fúvós hangszeren játszottak, vagy játszanak. Az érdeklődő jelentkezők szíveskedjenek felhívni Reisz Györgyöt, a Német Kisebbségi Önkormányzat képviselőjét, a 66/240-652-es telefonszámon.

Eleki Németek Egyesületének Vezetősége

„Itt lakik az a Huszár Rezső újságíró?”

Cikkeimmal kapcsolatban többen kérdezték /jó és rossz indulatúan egyaránt/ ki írta ezeket, ki vagyok én? Az újságírást tekintve az apám lánya. Ő „profi” újságíró volt. Az egész megyéről írt: Lököstől Szarvasig, Végegyházától Gesztig. Több száz lehet, hogy ezer írása jelent meg, most akadt egy a kezembe az eleki néptáncosokról /1962./. Már van olyan ember Eleken, aki emlékszik rá és lehet, hogy még többen is fognak. Mindent észrevett és mindent megírt. Amíg hazaért a fejében legalább tíz glossza, széljegyzet, novella, vers kavargott. Sokan megállították, hogy erről írjon, vagy arról.

Ebből lett a baj. Iskolai kirándulás csaba környékén valahol egy kisebb erdőféselyben „madarak fák napján” a hatvanas évek elején. Az egész iskola ment, tanári és szülői felügyelettel is. Koradélutáni iszonyatos vihar tört ki. Szakadó esőre emlékszem, sárra, hasraesésre, iszonyatos villámlásra és dörgésre. Valamelyik TSZ-nek az épületeibe vonszoltuk be magunkat. Vizes csirkehadként csipogtunk és ázott kotlósok, meg kakasok rohagáltak közöttünk. És akkor, mint a mesében megjelent két autó /nagy dolog volt abban az időben a kocsit/. Városunk /Békéscsaba/ két Dr-ja vezette. Azt nem mondom meg milyen Dr., mert megint félreértés lesz belőle. Nemcsak orvosi és jogi Dr. van, egyetemi végzettséggel beszerezhető, csak ne arról írjunk disszertációt „Miért nem lehet világnyelv a magyar” címmel és szakirodalom, vagy forrásanyagként Fekete Pákó bulvár-médiáját megjelölve. Szóval a két autóvezető kihalászták a saját gyerekeit és hiába rimázkodtak a tanárok, hogy, aki rosszul van inkább azt vigyék, ők tele rámosták a kocsit az ismerősök gyerekeivel és elviharozták /stílszerűen/.

Apámnak sokan panaszkodtak, ő írt egy cikket. Név ugyan nem szerepelt benne, de szerintem még most is felismerné néhány akkori gyerek a témát.

Így történt, hogy Dr. Földvégi Úr bepörgött. A doktor úr méreteit tekintve Piedone, hangját hallva Stentori. Ki is vágta az utcakapukat becsülettel és elbődült: „Itt lakik az a Huszár Rezső újságíró?”. Az esővízeskád mögé bújtam. Apám kifejezéstelen arccal állt a lépcső tetején /vékony ember volt, gyermekkori balesete miatt egyik szemére nem látott/. A helyzet egyáltalán nem döntetlenre állt. A Nagymama az ajtó mögött mindenesetre felemelte a kissámlit. Apám fegyvere a virtuozitásban volt, ahogy az emberekkel és a szavakkal bánt /kevésbé fellengzősen kidumálta -kibeszélte- Katiból a gyereket. Ezért Földvégi dühöngő hadonászása és ordibálása egyre csendesebbé vált, és amikor elhomályosuló tekintettel azt mesélte hogyan verte meg őt az apja, amikor belerúgott a macskába, már én is kimerészkedtem a kád mögül és a Nagymama is leült a kissámlira az ajtó mögött. Az egészben a legfurcsább az, hogy barátok lettek. Az utcában mindenki tudta mikor megy apám dolgozni, mert akkor a doki kedélyesen elbődült: „Munkába, munkába újságírókám?”.

Sohasem néztem fel az apámra, pedig jelent meg verseskötete, szerepelt antológiákban, az eszperantó lelkes zászlóvivője volt, szerepelt a rádióban is tréfáival és Örkény István „Lágerek népében” is. Amit csinált számomra mindennapos és természetes volt. Egyetlen egy tevékenysége töltött el áhítattal, amikor szétszedte a biciklijét és összerakta. Ezt fél évente csinálta alapos tisztítás céljából. Mindig egy napig tartott, mert közben néhány dolgot papírra vetett. Amikor összerakta a tiszta biciklit, mindig kimaradt két-három csavar, vagy mütyűr, ennek ellenére a bicikli ment. Mindig azon gondolkodtam mi tartja össze ezt a járgányt, mert salleron kívül nem láttam, hogy vett volna valamit hozzá.

Tizenkilenc éves voltam, amikor meghalt. Mindenféleképpen az ő lánya és az anyám lánya vagyok a Biológia-földrajz szakommal, a KÖJÁL-lal /az EÜ. Miniszteri dicsérettemmel még az átkosból/, a Békés Megyeiben megjelent cikkeimmal és a fekete pontjaimmal együtt. Biztosan más utakon járok, ha tovább él. Elgondolkodtam azon, hogyha most valamilyen írásomon bepörögve jönne egy ember, mit csinálnék én? Egyedül állnék a lépcsőn, legfeljebb a kutyáim tombolnának, és csak egy dologban reménykednék, ha bejön hasraesik a hat macskámban /ó már hallom a pletyka sziszegő kígyóját: „Minek neki annyi macska, semmi hasznuk sincs, csak sok pénze lehet, hogy tudja etetni őket!”. Válaszom egyszerű. A kandúrok nem használnak óvszert, és a boltban mondtam a napokban, hogy meghirdetem a kismacskákat, mert a gatyám is rájuk megy./. Szóval biztosan nem védene a Nagyi a kissámlival, elképzeltető, hogy félnek, ő is félt, de biztosan leszólna az égi

szerkesztőségéből:

„Gabi! Dumáld ki Katiból a gyereket!”

Huszár Gabriella

„Sextelefon”

- Ó, három hónapos korban már nagyon jól látszik, hogy mi.
- De én nem látok semmit.
- Szóval a farka tövében van a végbélnyílás.
- Azt tudom. És fölötte van egy kör alakú valami...
- Igen, ha hosszában van...
- Mint a lányoknál?
- Én még olyat nem láttam /?!/
- Szóval, ha keresztben van fiú?
- Kéremszépen ebben a korban már látszanak a kis heréi, de ha elhozza, nagyon szívesen megnézem őket!
- Tudja, doktor úr, ha lenne egy keresztbevágott macskám...

Nem kell a telefon után kapkodni, se rendőrség, se állatvédők!

Miután a nagyon kedves állatorvost „kiakasztottam” a félbevágott macskával (anatómiai ábrára gondoltam, ahol többek között rajta vannak a nemi szervek is) kétségbeesetten bámultam az előttem ülő anyamacskát, Talánt. Amikor kicsi volt, ugyanilyen tanácstalanul nézegettük őt, hogy talán fiú, talán lány. A név rajtamaradt, én meg nem lettem okosabb. Lassan felhúzómagamat: „Mi a csudának kell a vejemnek kizárólag lánymacska?” Kap két „talánt”, nem mindegy?

Huszár Gabriella

Nagykaposon jártunk

2007. augusztus 10-11-12-én az Eleki Szlovák Önkormányzat és az Eleki Szlovákok Egyesülete Nagykaposon járt. A Lecsó Fesztiválon ismerkedtek a szlovák kultúrával, ahol a szlovák kórusok és tánc együttesek mellett fellépett az Eleki Táncegyüttes is. A szlovák-magyar lakosoknak nagyon tetszett az eleki gyerekek tánca, különösen tetszett a közönségnek amikor szlovák táncokat és énekeket láttak és hallottak.

Kovács Zsuzsa

Ján Süli, Szlovákia új békéscsabai főkonzulja

Érdekes interjút olvashatunk Békés megye internetes hírportálján az új szlovák főkonzulról, a www.hir6.hu 2007. július 18-ai számában. Az írás több szempontból is figyelemre méltó, hisz olyan kérdéseket is feltettek az újságírók, amelyeket mások talán kényesnek találtak volna, de ők nem! /Pl. a hazai szlovákok asszimilációja, magyar földrajzi nevek írása Szlovákiában, a Malina Hedvig-ügy./ Meg kell említenünk az interjúkészítőket is: Bod Péter és Bod Tamás, aki az Eleki Krónika egykori alapító főszerkesztője is! Az interjú alapján Jan Süli főkonzulról a következőket tudhatjuk meg: 1990 előtt nem volt tagja a CSKP-nak. 1990-től 2006-ig Kassán volt polgármester, jobboldali politikus, előtte pedig ugyanott, a 250 ezres város távfűtéséért felelt. A Műegyetemen gépészmérnöki szakán végzett. Főkonzulása előtt már többször járt Békéscsabán, segítette a szlovák nyelvű oktatást. Kassán neki is köszönhetően áll az ottani születésű, Márai Sándor szobra, sőt műveinek egy része szlovákul is megjelent. Örül annak, hogy jövőre schengeni határok lesznek pl. Magyarország és Szlovákia között is.

A szlovák-magyar viszony alakulásában is a német-francia mintát tartja követendőnek. Szerinte túlságosan felfűjják azt a kérdést a magyarok, hogy a szlovákiai földrajzi neveket csak szlovákul lehet majd írni, az azonban miért nem érdekes, hogy Szlovákiában a nyugdíjból meg lehet élni! A Malina Hedvig-ügyről az a véleménye, hogy mindkét fél számára a választások miatt fontos kérdés. /Egy ottani magyar egyetemista lányt állítólag azért vertek meg, mert magyarul beszélt.---R.T./ A magyarországi szlovákság asszimilációja és nyelvvesztése Ján Süli szerint erőteljesebb, mint ami még természetesnek lenne tekinthető. Érdekes egy idézet is megnézni a főkonzultól, amely szerintünk egy kicsit eltér az eddigi, igen tiszteletre méltó tevékenységétől: "Szlovákiában egy tömbben él a majdnem félmillió magyar, akik jobban megőrizték a nyelvüket, mint a magyarországi szlovákok. Ezzel kapcsolatban azon is érdemes elgondolkodni, melyik a demokratikusabb társadalom. Mert ha nagyon akarták volna, ötven év alatt leépítik a magyar iskolákat, mint a pinty..." Erről a gondolatmenetről csak annyit szeretnénk elmondani /R.T./ a történeti hűség kedvéért, hogy pl. Szlovákiában még most sem törölték el teljesen el azokat a benesi rendeleteket, melyek kimonták azt igaztalanul, hogy minden csehszlovákiai német és magyar bűnös a II. világháborúban vállalt szerepük miatt. A II. világháború után gyakorlatilag a magyarországi szlovákok nagy része önként ment el pl. Békéscsabáról a mai Szlovákia területére, ezért van ma pl. Csabán kevés szlovák szó, és nem a magyarok miatt! "Onnan" a magyarok egy részének el kellett jönni, részben az eleki németek helyére költöztek, de nem önszántukból, hanem áldozatok voltak, mint a németek nagy része is! /

Valószínűleg az előbb idézett gondolatok inkább szólnak a mai szlovák belpolitikának, mint a realitásnak, de azért mégis elhangoztak, leírták, mi is szoltunk róla./

Rapajkó Tibor

Aktuális mezőgazdasági pályázatok

Pályázat címe, beadási határidő

Projekt-koncepciók benyújtása, Norvég Alap Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2007.09.24H

A digitális tartalmat Európán belül hozzáférhetőbbé, felhasználhatóbbá és hasznosíthatóbbá tévő többéves közösségi program keretében végrehajtandó közvetett tevékenységek (e-tartalom-plusz program) / 2007/C 154/05 Európai Bizottság 2007.10.04H

Vidékfejlesztési támogatás, LEADER program Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2007.10.10H

A mezőgazdasági területek erdősítésének támogatása Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2007.10.15H

Magyar Agrárgazdasági Minőség Díj 2008 Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2007.11.12H

Mezőgazdasági termékek belső piacra irányuló tájékoztató és promóciós programjainak támogatása Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2007.11.30H

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági energiafelhasználás megújuló energiaforrásokból történő előállításához nyújtandó támogatások Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2008.05.02T

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatások Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2008.05.15T

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból ültetvények korszerűsítéséhez, telepítéséhez nyújtandó támogatások Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2008.10.31F

Évelő, lágyszárú energiaültetvények telepítéséhez nyújtandó támogatások Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2008.11.02F

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a rövid vágásfordulójú fás szárú energiaültetvények telepítéséhez nyújtott támogatások Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2008.11.02F

Közreadta: arlan

A Magyar Nemzeti Bank bevonja....

A Magyar Nemzeti Bank 2008. március 1-jén bevonja a készpénzforgalomból az 1 és 2 forintos érméket. Márciusig mindenkinek lehetősége lesz arra, hogy a nála lévő érméket vásárlásai során felhasználja, vagy jótékony célra elajándékozza. A kereskedők címletenként 50 darabot kötelesek elfogadni egy-egy érméből fizetésül, míg a posta és a kereskedelmi bankok 100 darabot címletenként. Jövő év február 29. után nem lehet majd az 1 és 2 forintossal fizetni, így a kereskedőknek a készpénzes fizetéseknél az egyes tételeket nem, csak a számla végösszegét kerekíteniük kell. A bankkártyás fizetéseket, elektronikus pénzmozgást a kerekítés nem érinti.

Közreadta: arlan

Útépítés 2007.

Aszfaltozott utak: Kígyó utca, Temető sor, Sallai utca